

FREDNING

av Tom Hoel.

Debatten angående registrering og verving av mineralforekomster har vært tatt opp på NAGS-møter flere ganger.

Mange forslag og synspunkter er kommet frem, men uten at man har kommet til enighet om hvordan dette skal ordnes eller hvorvidt vi i det hele tatt skal gjøre noe med det.

Men om ikke vi amatører kommer til enighet, så har iallefall staten slått til med en del verneplaner, som f.eks.: Hardangervidda og Jotunheimen Nasjonalparker, Ula i Vestfold, Malmøya i Oslofjorden, og nå i høst 16 forekomster i Sør-Norge.

Jeg skal ikke ta opp her hvorvidt jeg synes fredning av disse områdene er berettiget eller ikke, men derimot noen tanker om fredning generelt.

Personlig synes jeg det tyder på et fullstendig manglende tillitsforhold mellom offentlige instanser og NAGS når mineralforekomster blir fredet uten at NAGS blir rådspurt mens saken blir behandlet.

NAGS er tross alt interesse-organisasjonen for en stor del av »brukerne» av disse forekomstene.

Om den manglende tilliten til NAGS skyldes dårlige erfaringer eller generell skepsis til NAGS/amatørgeologer vet jeg ikke. Men det er helt klart at en bedre kommunikasjon mellom dept./museet og NAGS bør komme istand, og denne kommunikasjonen må være to-veis.

Det er i dept./museets interesse å få greie på nye mineralfunn og mineralforekomster slik at disse kan undersøkes og de vitenskapelige behov dekkes.

Denne informasjonen kommer i mange tilfeller nettopp fra amatører, men den kommer *ikke* dersom det offentlige legger seg på en proteksjonistisk linje overfor de forekomster som har verdi/kapasitet også

for amatør-samling.

Det er i NAGS' interesse å ha kontakt med dept./museet for å fremme våre behov og synspunkter slik at eventuelle verneplaner også tar hensyn til samlere.

Hvis en slik kontakt kommer istand, må selvfølgelig også NAGS følge lojalt opp om de planer som blir vedtatt.

NAGS-medlemsforeninger har også glede og nytte av foredragsholdere og turledere fra f.eks. museet, slik at en god kontakt er ønskelig også i andre henseende.

På vintermøtet til NAGS vil problematikken omkring interessekonfliktene ved verving bli tatt opp.

Jeg henstiller til medlemsforeningene at de vurderer mulighetene for en bedre kommunikasjon mellom amatørerne og det offentlige – hva som kan gjøres og hvordan det kan gjøres.

Det ville også være ønskelig om dept./museet kunne stille med en representant til dette møtet slik at synspunktene derfra også kommer frem.

Dette var noen meget generelle tanker om emnet, jeg vil nå rette et lite spark til dept./museet.

Det er en rekke mineralforekomster som er av en slik karakter at de bør vernes. Dette gjelder både gamle og velkjente forekomster, såvel som nye oppdagelser som kommer frem etterhvert.

Men det er de aller færreste forekomster som har en slik verdi, enten det er stor vitenskapelig/undervisningsmessig verdi eller at de inneholder sjeldne mineraler/geologiske »miljøer».

En verving må kunne begrunnes (og det godt) med disse faktorene slik at respekten for vernede områder opprettholdes.

Denne respekten reduseres betraktelig dersom det vernes forekomster av tvilsom vitenskapelig verdi, eller forekomster som har kapasitet også for amatør-samling.

En annen grunn til å begrense antall verne-
områder mest mulig er at det er meget
vanskelig (umulig?) å håndheve verne-
bestemmelsene. Og en lov som ikke kan
håndheves, den burde ikke vedtas.

Som sagt, jeg er av den oppfatning at
samarbeid må til jo før jo heller, slik at
ikke interessekonfliktene blir så alvorlige
at senere kontakt/samarbeid ikke blir
mulig.